Rok V.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Nr. 8. Warszawa, dnia 15 sierpnia 1936 r.

Prenumeratę (w Warszawie zł. 12 rocznie, poza Warszawą zł. 16) przyjmuje wyłącznie Księgarnia Rolnicza w Warszawie, ul. Mazowiecka 10.

TREŚĆ:

USTAWY I ROZPORZĄDZENIA

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

SKOROWIDZ RZECZOWY.

64.

USTAWA

z dnia 14 lipca 1936 r.

o zalesianiu niektórych nieużytków.

Art. 1. (1) Obowiązkowi zalesienia podlegają nieużytki, niestanowiące własności Państwa, których zalesienie potrzebne jest:

1) do zabezpieczenia gruntów przed zmywaniem i wyjałowieniem, powstrzymania usuwania się ziemi i kamieni, przeszkodzenia tworzeniu się dzikich potoków, obrywaniu skał i spadkowi lawin,
2) do uchronienia brzegów wód przed obrywaniem się, a źródeł przed zasypywaniem,
3) do przeszkodzenia powstawaniu albo rozszerzaniu się piasków lotnych lub parowów.

(2) Nadto Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych zarządzać zalesienie nieużytków, jeżeli wymaga tego interes obrony Państwa.

Art. 2. (1) Wydział powiatowy po zasięgnięciu opinji izby rolniczej opracowuje w granicach swoich możliwości finanso-

wych roczny plan prac zalesieniowych. Zalesienia uzupełniające na gruntach już zalesionych winny być objęte planem prac zalesieniowych lat następnych.

(2) Plan prac zalesieniowych wyłożony będzie na przeciąg miesiąca do publicznej wiadomości w zarządzie gminy, na której obszarze mają być prowadzone prace zalesieniowe. O terminie i miejscu wyłożenia planu zarząd gminy zawiadomi interesowanych właścicieli gruntów zgodnie z przepisami o postępowaniu administracyjnem. Osobom tym służy prawo zgłaszania sprzeciwów co do tego, że grunt ich niesłusznie zaliczono do nieużytków, podlegających obowiązkowi zalesienia, jak również co do tego, że z planu prac zalesieniowych wynikają dla nich zbyt duże obciążenia w zakresie dostarczenia robocizny. Sprzeciwy należy zgłosić w zarządzie gminy do protokółu lub na piśmie wraz z uzasadnieniem, najpóźniej w dniu upływu terminu wyłożenia planu.

Art. 3. (1) Plan prac zalesieniowych zatwierdza wojewoda, który jednocześnie rozstrzyga zgłoszone sprzeciwy. Wojewoda uprawniony jest do wprowadzenia zmian w złożonym do zatwierdzenia planie.

(2) Decyzja o zatwierdzeniu planu prac zalesieniowych, jak również decyzje, rozstrzygające sprzeciwy, są ostateczne.

Art. 4. (1) Zatwierdzony plan prac zalesieniowych wykonywa wydział powiatowy, który także dostarcza wszelkich materjałów, potrzebnych do prowadzenia prac zalesieniowych.

(2) Obowiązek dostarczenia robocizny ciąży na właścicielach nieużytków; w przypadkach, gdy właścicielem zalesianego nieużytku jest gmina lub gromada, obowiązek dostarczenia robocizny ciąży na członkach tejże gminy lub gromady, stosownie do przepisów o świadczeniach w naturze na niektóre cele publiczne.

Art. 5. (1) Nadzór fachowy nad pracami zalesieniowemi sprawuje wojewoda, który jednak może wykonywanie tego nadzoru przekazać izbie rolniczej.

(2) Nadzór nad wykonaniem zatwierdzonego planu prac zalesieniowych należy do wojewody.

Art. 6. (1) W ciągu lat 50 od końca roku, w którym przeprowadzono zalesienie w myśl przepisów niniejszej ustawy, nie opłaca się od zalesionego gruntu państwowego podatku gruntowego i na nim opartych danin samorządowych. Poniesione przez właścicieli koszty zalesienia tych gruntów będą potrącane od dochodu podatkowego w rozumieniu prawa o państwowym podatku dochodowym.

(2) Grunty, zalesione na podstawie przepisów ustawy niniejszej, są gruntami leśnemi w rozumieniu przepisów o ochronie lasów, niestanowiących własności Państwa.

(3) Kto niszczy roślinność lub uszkadza urządzenia ochron-

ne, zaprowadzone przy zalesieniu nieużytków w myśl przepisów ustawy niniejszej, podlega w drodze administracyjnej karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 zł albo obu tym karom łącznie.

Art. 7. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 8. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski*

(Dz. U. R. P. z 22.VII.36 r. Nr. 56, poz. 406).

65.

USTAWA

z dnia 14 lipca 1936 r.

w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o przejmowaniu na własność Państwa gruntów za niektóre należności pieniężne.

Art. 1. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o przejmowaniu na własność Państwa gruntów za niekótre należności pieniężne (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 658) wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 1 ust. 2) zdaniu ostatniemu nadaje się brzmienie: „Najmniej na 14 dni przed zgłoszeniem wniosku banki i instytucje winny zawiadomić właściciela nieruchomości";

2) w art. 2 wyrazy: „których właściciel posiada ogólem na obszarze Państwa mniej niż 200 ha gruntów" zastępuje się wyrazami: „stanowiące gospodarstwa grupy A w rozumieniu art. 3 ust. (1) pkt. 1) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 5, poz. 59)";

3) w art. 3 datę „1 stycznia 1933 r." zastępuje się datą „1 stycznia 1936 r.";

4) w końcu art. 3 dodaje się zdanie następujące:

„Okoliczność, że jedna z instytucyj, wymienionych w art. 1, nie przyłączyła się do postępowania, nie stanowi przeszkody do

przyłączenia się innych instytucyj, których wierzytelności znajdują się na bezpośrednio dalszych miejscach.";

5) w art. 3 dodaje się nowy ust. 2) o brzmieniu następującem:

„2) Grunty z nieruchomości, nieposiadających uregulowanej hipoteki, przejmowane będą bez ograniczeń, wynikających z ustępu poprzedzającego.";

6) w art. 7 ust. 3) ostatnie zdanie otrzymuje brzmienie:

„Władza uskuteczniająca przejęcie gruntów ustala w porozumieniu z instytucją, czy zachodzi konieczność segregacji. W razie rozbieżności zdań decyduje Minister Skarbu.";

7) w art. 7 ust. 4) otrzymuje brzmienie:

„4) Segregacji wierzytelności instytucyj kredytu długoterminowego dokonywują te instytucje w porozumieniu z władzą, uskuteczniającą przejęcie gruntów. W razie rozbieżności zdań co do wysokości kwoty pożyczki, ulegającej przeniesieniu na grunty przejęte, decyduje Minister Skarbu.";

8) w art. 8 ust. 2) skreśla się wyrazy: „z doliczeniem kosztów przejęcia";

9) w art. 9 ust. 1) po wyrazie „rolnej" dodaje się wyrazy: „oraz o osadnictwie wojskowem", skreśla się wyraz „przyczem", dwukropek oraz punkty: a), b), c), d) i e);

10) w art. 9 ust. 2) po wyrazie „parcelację" dodaje się wyrazy: „i osadnictwo wojskowe";

11) w art. 10 ust. 1) skreśla się wyrazy: „kosztów przejęcia oraz";

12) w art. 10 ust. 2) pkt. a) po wyrazach: „nie uległy zbyciu" dodaje się wyrazy: „lub gdy zostały przeznaczone na osadnictwo wojskowe";

13) w art. 10 ust. 2) skreśla się pkt. c);

14) w art. 10 ust. 2) pkt. d) otrzymuje oznaczenie „c)";

15) do art. 10 dodaje się ust. 3) o następującem brzmieniu:

„3) Spłata wierzytelności, wymienionych w art. 1, może być dokonana za zgodą wierzycieli w obligacjach 3% państwowej renty ziemskiej według wartości nominalnej po potrąceniu kosztów, związanych ze zbyciem gruntów na zasadach, które ustali rozporządzenie Ministrów Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Skarbu. W tym przypadku sumy, uzyskane ze zbycia gruntów przejętych, wpływają na rzecz Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 40, poz. 364).";

16) art. 15 otrzymuje brzmienie:

„Art. 15. Decyzje o wszczęciu postępowania, unormowanego w rozporządzeniu niniejszem, wydaje wojewoda na wniosek dyrektora izby skarbowej, instytucyj lub innych osób prawnych, wymienionych w art. 1. Decyzje o wszczęciu postępowania są ostateczne.";

17) w art. 18 ust. 1) otrzymuje brzmienie:

„1) W przypadku, gdy nieruchomość poddana jest egzekucji sądowej, postępowanie, unormowane w niniejszem rozporządzeniu, może być wszczęte tylko wtedy, gdy wierzyciel w ciągu 6-ciu miesięcy nie popiera egzekucji lub nie żąda podjęcia zawieszonego postępowania egzekucyjnego. Termin powyższy biegnie od dnia dokonania ostatniej czynności egzekucyjnej, bądź też od ustania przyczyny zawieszenia postępowania.

W przypadku, gdy nieruchomość z mocy szczególnych przepisów poddana jest egzekucji pozasądowej, decyzje o wszczęciu postępowania, unormowanego rozporządzeniem niniejszem, wojewoda wydaje w porozumieniu z dyrektorem izby skarbowej.";

18) po art. 18 dodaje się nowy art. 18-a o brzmieniu następującem:

„Art. 18-a. Koszty postępowania, dotyczące przejęcia gruntów, obciążają właściciela nieruchomości. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, ustali sposób obliczania tych kosztów.";

19) art. 19 otrzymuje brzmienie:

„Art. 19. Wojewoda umorzy postępowanie w przypadku uiszczenia przez dłużnika należności zaległych (art. 4 ust. 1) oraz już powstałych kosztów postępowania. Umorzenie postępowania, dotyczącego należności Skarbu Państwa, może nastąpić tylko po porozumieniu z dyrektorem izby skarbowej.";

20) w końcu art. 20 zamiast kropki stawia się średnik i dodaje zdanie: „rozporządzenie Rady Ministrów może również przesunąć termin 1 stycznia 1936 r., przewidziany w art. 3 ust. 1)".

Art. 2. Upoważnia się Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych do ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o przejmowaniu na własność Państwa gruntów za niektóre należności pieniężne (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 658) z uwzględnieniem zmian, wynikających z ustawy niniejszej oraz przepisów, wydanych do dnia ogłoszenia jednolitego tekstu, z odpowiednią zmianą numeracji artykułów i ustępów.

Art. 3. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrowi Skarbu

w porozumieniu z Ministrami: Sprawiedliwości, Spraw Wewnętrznych i Opieki Społecznej.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski*

Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski*

(Dz. U. R. P. z 22.VII.36 r. Nr. 56, poz. 407).

66.

USTAWA

z dnia 14 lipca 1936 r.

o zmianie ustawy z dnia 22 czerwca 1925 r. o wyścigach konnych.

Art. 1. W ustawie z dnia 22 czerwca 1925 r. o wyścigach konnych (Dz. U. R. P. Nr. 74, poz. 512) wprowadza się zmiany następujące:

1) artykuł 2 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 2. (1) Urządzanie wyścigów konnych wymaga zezwolenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

(2) Zezwolenie na urządzanie wyścigów konnych może być udzielone jedynie zarejestrowanym towarzystwom popierania hodowli koni, których statuty odpowiadają wzorowi, ustalonemu przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, i pod warunkiem, że członkowie tych towarzystw nie mogą z tytułu swego członkowstwa otrzymywać z urządzania wyścigów żadnych korzyści osobistych i że wyścigi będą się odbywały ze ścisłem przestrzeganiem prawidel wyścigowych, ustalonych przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

(3) Zezwolenie może być wydane na określony termin lub bezterminowo i może być w każdym czasie cofnięte.";

2) artykuł 5 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 5. (1) Wzajemne zakłady (totalizator) mogą być

urządzane za zezwoleniem Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych przez towarzystwa popierania hodowli koni na torach wyścigowych i tylko przy próbach koni galopem, w których o wyniku decyduje szybkość.

(2) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może zezwolić na urządzanie wzajemnych zakładów (totalizatora) przy próbach koni, określonych w ust. (1), również poza obrębem torów wyścigowych.

(3) Dochody towarzystw popierania hodowli koni z obrotów wzajemnych zakładów będą używane wyłącznie na pokrycie kosztów, związanych z urządzaniem wyścigów i wzajemnych zakładów oraz na cele hodowlane, a w szczególności na: a) nagrody wyścigowe, b) premje wyścigowe, c) nagrody i premje na wystawach, pokazach i konkursach koni, d) kupno ogierów i klaczy pełnej krwi angielskiej i czystej krwi arabskiej, e) subwencjonowanie innych towarzystw wyścigowych, organizacyj lub instytucyj, mających na celu hodowlę koni, f) urządzanie i utrzymywanie torów wyścigowych i punktów kopulacyjnych dla koni pełnej krwi angielskiej i czystej krwi arabskiej.".

3) artykuł 7 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 7. (1) Od stawek we wzajemnych zakładach odliczane będą:

1) 9% na cele, określone w art. 5 ust. (3),

2) 3% na cele związane z hodowlą koni, stosownie do uznania Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

(2) Gmina, na której obszarze odbywają się wyścigi konne, może pobierać od stawek we wzajemnych zakładach lub od wygranych we wzajemnych zakładach podatek w wysokości nieprzekraczającej 1%.

(3) Na rzecz Funduszu Pracy pobierana będzie od stawek we wzajemnych zakładach specjalna opłata w wysokości 1%.

(4) Poza określonemi w ustępach poprzedzających żadne odliczenia ani podatki lub opłaty od stawek i wygranych we wzajemnych zakładach pobierane nie będą.";

4) artykuł 11 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 11. (1) Kto:

1) urządza wyścigi konne, nie mając na to zezwolenia (art. 2),

2) ofiarowuje zakład lub bierze udział albo pośredniczy w zakładach, urządzanych wbrew przepisom art. 5 ust. (1) i (2), a pozostających w związku z wyścigami konnemi — podlega karze aresztu do trzech miesięcy i grzywny do 3.000 zł albo jednej z tych kar.

(2) Kto wydaje lub ogłasza programy wyścigowe bez zezwolenia towarzystwa, urządzającego wyścigi, podlega karze

aresztu do jednego miesiąca i grzywny do 1.000 zł albo jednej z tych kar.

(3) Stawki w zakładach, urządzanych bez zezwolenia (art. 5), ulegają przepadkowi.

(4) Orzecznictwo należy do powiatowej władzy administracji ogólnej.";

5) artykuł 12 do 15 skreśla się.

Art. 2. (1) Zezwolenia na urządzanie wyścigów konnych i wzajemnych zakładów (totalizatora), udzielone towarzystwom popierania hodowli koni na podstawie przepisów dotychczasowych, jeżeli przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych nie zostaną cofnięte, zachowują swą moc nadal. Towarzystwa popierania hodowli koni, które zezwolenia te uzyskały, obowiązane są w ciągu 3 miesięcy od dnia ustalenia przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych wzoru statutu (art. 1 ust. (2)) dostosować swe statuty do tego wzoru.

(2) Do czasu ustalenia przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych prawideł wyścigowych, towarzystwa popierania hodowli koni powinny stosować się do dotychczasowych prawideł wyścigowych, uznanych przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 3. Nazwę „towarzystwa wyścigów konnych", użytą wielokrotnie w ustawie z dnia 22 czerwca 1925 r. o wyścigach konnych (Dz. U. R. P. Nr. 74, poz. 512) — zastępuje się nazwą „towarzystwa popierania hodowli koni".

Art. 4. Upoważnia się Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu ustawy z dnia 22 czerwca 1925 r. o wyścigach konnych (Dz. U. R. P. Nr. 74, poz. 512) z uwzględnieniem zmian, wynikających z przepisów, wydanych do dnia ogłoszenia jednolitego tekstu, oraz z zastosowaniem nowej numeracji poszczególnych artykułów i ich części.

Art. 5. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 6. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych *J. Poniatowski*

(Dz. U. R. P. z 22.VII.36 r. Nr. 56, poz. 408).

67.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 2 lipca 1936 r.

o szczegółowych zasadach postępowania układowego dla spółdzielni rolniczych i ich central.

Na podstawie art. 6 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. o ulgach w spłacie zobowiązań spółdzielni rolniczych i ich central (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 23) zarządza się co następuje:

Przepisy wstępne.

§ 1. (1) Postępowanie układowe dla spółdzielni rolniczych i ich central handlowych obejmuje cały majątek spółdzielni (centrali handlowej), z włączeniem niewykazanych w bilansie wierzytelności do członków z tytułu uchwalonych dopłat.

(2) Jeżeli nastąpiło zwolnienie spółdzielni (centrali handlowej) z obliga bez równoczesnego zwolnienia osoby współzobowiązanej, postępowanie układowe obejmie to zobowiązanie w takim stanie, w jakim ono byłoby objęte, gdyby nie było zwolnienia.

(3) Do postępowania układowego nie wchodzą zobowiązania, które zostały objęte układami konwersyjnemi, zawartemi przez spółdzielnię (centralę handlową) przy pomocy Banku Akceptacyjnego (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 109, poz. 973 i z 1935 roku Nr. 82, poz. 507).

§ 2. (1) Do przeprowadzenia postępowania układowego właściwy jest wojewódzki urząd rozjemczy do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich, na którego obszarze działania znajduje się siedziba zarządu spółdzielni (centrali handlowej).

(2) Decyzje w sprawach: otwarcia postępowania układowego i zatwierdzenia układu wydaje w formie orzeczeń urząd rozjemczy w pełnym zespole orzekającym, określonym w art. 2 ust. (2) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 roku o ulgach w spłacie zobowiązań spółdzielni rolniczych i ich central (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 23).

(3) W sprawach dotyczących postępowania układowego, nie wymienionych w ustępie poprzedzającym, rozstrzyga w formie postanowienia przewodniczący urzędu rozjemczego.

§ 3. W postępowaniu układowem stosuje się odpowiednio ogólne przepisy o postępowaniu przed urzędami rozjemczemi do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (Dz. U.

R. P. z 1936 r. Nr. 5, poz. 60), jeżeli rozporządzenie niniejsze inaczej nie stanowi.

§ 4. Żadne postanowienia umów lub innych tytułów, powstałych przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego, nie stoją na przeszkodzie wszczęciu postępowania układowego. Postanowienia takie są nieważne, co nie powoduje jednak nieważności pozostałych postanowień tych umów lub innych tytułów.

Otwarcie postępowania.

§ 5. Wniosek o otwarcie postępowania układowego powinien być uzasadniony i poparty dowodami, stwierdzającemi stan majątkowy spółdzielni (centrali handlowej).

§ 6. W przypadku, gdy o otwarcie postępowania układowego wnosi spółdzielnia (centrala handlowa), do wniosku winny być dołączone:

1) zaświadczenie Przewodniczącego Rady Spółdzielczej, stwierdzające, że Minister Skarbu ustalił, iż spółdzielnia (centrala handlowa) posiada charakter spółdzielni (centrali) rolniczej;

2) bilans z wykazem i oszacowaniem stanu czynnego i biernego;

3) projekt układu wraz z opinją właściwego związku rewizyjnego, a jeżeli spółdzielnia (centrala handlowa) nie należy do związku rewizyjnego, z opinją Przewodniczącego Rady Spółdzielczej; opinja winna stwierdzać, czy stan gospodarczy spółdzielni (centrali handlowej) uzasadnia konieczność uporządkowania jej zadłużenia w drodze postępowania układowego, czy propozycje układowe są usprawiedliwione oraz czy spółdzielnia (centrala handlowa) po wypełnieniu warunków układu winna ulec zlikwidowaniu;

4) statut i wyciąg z rejestru spółdzielni;

5) spis wierzycieli ze wskazaniem imion, nazwisk lub firm i adresów oraz wymienieniem wierzytelności i terminów ich płatności;

6) wykaz udzielonych i uzyskanych gwarancyj i poręczeń;

7) wykaz tytułów egzekucyjnych przeciwko spółdzielni (centrali handlowej);

8) wykaz członków spółdzielni według stanu z dnia sporządzenia wniosku o otwarcie postępowania układowego;

9) oświadczenie dłużnika, że podane okoliczności są prawdziwe i wyczerpujące.

§ 7. (1) W przypadku, gdy o otwarcie postępowania układowego wnosi wierzyciel lub współzobowiązany ze spółdzielnią (centralą handlową), wniosek winien być złożony w dwóch

egzemplarzach; do wniosku wierzyciela winien być dołączony tytuł wykonawczy.

(2) Przewodniczący urzędu rozjemczego zarządzi doręczenie odpisu wniosku spółdzielni (centrali handlowej), wzywając ją równocześnie, by przedstawiła załączniki wymienione w paragrafie poprzedzającym w pkt. 1) — 9). Jeżeli w zakreślonym terminie spółdzielnia (centrala handlowa) załączników tych nie przedstawi, przewodniczący urzędu rozjemczego wyznaczy spośród osób wskazanych przez Związek Rewizyjny lub Przewodniczącego Rady Spółdzielczej — biegłego, który na koszt spółdzielni dostarczy załączniki wymienione w paragrafie poprzedzającym w pkt. 2) — 8).

§ 8. Jeżeli strony nie przedstawiły urzędowi rozjemczemu zaświadczenia Przewodniczącego Rady Spółdzielczej (§ 6 pkt. 1), stwierdzającego, że Minister Skarbu ustalił charakter rolniczy spółdzielni (centrali handlowej), przewodniczący urzędu rozjemczego zwróci się z urzędu do Ministra Skarbu za pośrednictwem Przewodniczącego Rady Spółdzielczej o ustalenie, czy spółdzielnia (centrala handlowa) posiada charakter rolniczy.

§ 9. (1) Jeżeli zgłoszony został wniosek o wszczęcie postępowania układowego, wówczas przewodniczący urzędu rozjemczego, na wniosek osoby współzobowiązanej ze spółdzielnią (centralą handlową) objętą powyższym wnioskiem, może zawiesić egzekucję, skierowaną do majątku współzobowiązanego, który jest posiadaczem gospodarstwa wiejskiego. Zawieszenie egzekucji może być również udzielone współzobowiązanemu, który nie jest posiadaczem gospodarstwa wiejskiego, jeżeli współzobowiązany ten zaciągając zobowiązanie nie pobrał waluty.

(2) Przewodniczący urzędu rozjemczego może również zarządzić wpisanie w księgach hipotecznych nieruchomości należących do spółdzielni (centrali handlowej) ostrzeżeń o zgłoszeniu wniosku o otwarcie postępowania układowego oraz może wydać postanowienie o zawieszeniu egzekucji z majątku spółdzielni (centrali handlowej).

(3) Postanowienie urzędu rozjemczego o zawieszeniu egzekucji nie może dotyczyć egzekucji należności publiczno-prawnych, Banku Akceptacyjnego, Sp. Akc. oraz instytucyj kredytu długoterminowego.

§ 10. (1) Po stwierdzeniu, że wniosek odpowiada wymaganiom określonym w paragrafach poprzedzających, przewodniczący urzędu rozjemczego wyznaczy termin do rozpoznania sprawy i na termin ten wezwie pisemnie wnioskodawcę i spółdzielnię (centralę handlową), a nadto wszystkich wierzycieli przez zarządzenie wywieszenia obwieszczenia w siedzibie zarządu gminy wiejskiej lub miasta, w których obrębie znajduje się siedziba spółdzielni (centrali handlowej). Obwieszczenie to winno być wywieszone w ciągu pięciu dni na tablicy ogłoszeń; usu-

nięcie obwieszczenia przed upływem tego terminu nie wpływa na ważność ogłoszenia.

(2) W terminie, wyznaczonym w myśl ustępu poprzedzającego, urząd rozjemczy na niejawnej rozprawie wysłucha wnioskodawcę, przedstawiciela spółdzielni (centrali handlowej) — gdy wnioskodawcą jest wierzyciel lub współzobowiązany — biegłych i przedstawicieli instytucyj opinjujących oraz dopuści do wyjaśnień wierzycieli, jeżeli stawili się na skutek obwieszczenia.

§ 11. (1) Jeżeli wniosek jest oczywiście nieuzasadniony, odrzucenie wniosku może nastąpić bez przesłuchania stron.

(2) Urząd rozjemczy odrzuci wniosek, jeżeli uzna:

1) że niema podstaw prawnych do otwarcia postępowania układowego,
2) że wierzytelność wnioskodawcy może być zaspokojona bez przeprowadzenia postępowania układowego.

§ 12. (1) W orzeczeniu, uwzględniającem wniosek o otwarcie postępowania układowego, winno być wskazane czasopismo przeznaczone do ogłoszeń spółdzielni oraz siedziba zarządu gminy wiejskiej lub miasta, w których dokonywane będą ogłoszenia, dotyczące postępowania układowego.

(2) Niezwłocznie po wydaniu orzeczenia, przewodniczący urzędu rozjemczego zamianuje jednego lub kilku nadzorców oraz zarządzi ogłoszenie o otwarciu postępowania układowego z podaniem nazwiska nadzorcy w czasopiśmie wskazanem w orzeczeniu oraz w siedzibie zarządu gminy wiejskiej lub miasta zgodnie z przepisem § 10 ust. (1).

(3) Otwarcie postępowania układowego będzie na żądanie przewodniczącego urzędu rozjemczego ujawnione z urzędu w księgach hipotecznych oraz w innych księgach i rejestrach, do których wpisany jest majątek dłużnika.

(4) Od chwili wpisania w księdze hipotecznej ostrzeżenia o otwarciu postępowania, aż do jego wykreślenia, zbycie lub obciążenie nieruchomości nie może nastąpić bez zezwolenia przewodniczącego urzędu rozjemczego.

(5) Otwarcie postępowania układowego nie zawiesza biegu procesów rozpoczętych i nie tamuje możności wszczynania przeciwko spółdzielni (centrali handlowej) nowych spraw sądowych. Koszty procesu sądowego obciążają powoda, jeżeli pretensja została w całości wpisana na listę wierzycieli.

(6) Z chwilą otwarcia postępowania układowego egzekucja przeciwko spółdzielni (centrali handlowej) nie może być wszczęta, a wszczęta ulega zawieszeniu.

§ 13. (1) Orzeczenia urzędu rozjemczego zapadłe w sprawie otwarcia postępowania układowego mogą ulec zaskarżeniu przez spółdzielnię (centralę handlową) lub wnioskodawcę; orzeczenia, uwzględniające wniosek o otwarcie postępowania układowego, mogą ulec zaskarżeniu także przez wierzycieli.

(2) Dwutygodniowy termin do wniesienia skargi liczy się dla spółdzielni (centrali handlowej) i wnioskodawcy od daty doręczenia im odpisu orzeczenia, a dla pozostałych osób — od dnia ogłoszenia w czasopiśmie wskazanem w orzeczeniu (§ 12 ust. (1) i (2)).

§ 14. (1) Nadzorca (nadzorcy) będzie mianowany z listy ustalonej przez Przewodniczącego Rady Spółdzielczej. Nadzorca obejmuje niezwłocznie po mianowaniu swe czynności. W razie konieczności mianowania kilku nadzorców przewodniczący urzędu rozjemczego ustali podział czynności między nadzorcami, określając ściśle zakres praw i obowiązków każdego z nich. Objęcie czynności przez nadzorcę (nadzorcców) winno być stwierdzone w formie protokółu.

(2) Do czynności nadzorcy należy nadzór nad zarządem majątku dłużnika oraz przeprowadzenie czynności wstępnych, poprzedzających układ, a w szczególności sprawdzenie wierzytelności, sporządzenie listy wierzytelności i projektu układu z wierzycielami.

(3) Od daty otwarcia postępowania układowego dłużnik nie może bez zgody nadzorcy rozporządzać swym majątkiem, ani zaciągać zobowiązań, o ile to przekracza zakres zwykłego zarządu. Czynności prawne, zdziałane wbrew temu przepisowi, będą w stosunku do wierzycieli bezskuteczne, jeżeli strona druga wiedziała, że dłużnik przekroczył granice zwykłego zarządu, a nadzorca nie udzielił na to zezwolenia lub temu się sprzeciwił.

(4) Jeżeli dłużnik utrudnia nadzorcy spełnianie prawidłowego nadzoru lub działa na szkodę wierzycieli, przewodniczący urzędu rozjemczego może odebrać dłużnikowi całkowity lub częściowy zarząd majątkiem i przekazać zarząd ten nadzorcy.

(5) Zobowiązania, zaciągnięte za zezwoleniem nadzorcy lub niewymagające takiego zezwolenia, jak również zobowiązania zaciągnięte przez nadzorcę nie podlegają postępowaniu układowemu i powinny być wykonane w pełnej wysokości.

§ 15. (1) Do obowiązków nadzorcy, wynikających z przepisów paragrafu poprzedzającego, należy między innemi:

1) niezwłocznie po objęciu czynności:

a) sporządzenie lub sprawdzenie szczegółowe inwentarza majątku,

b) jeżeli była prowadzona prawidłowa księgowość, sprawdzenie zamknięć rachunkowych za rok poprzedzający otwarcie postępowania oraz przeprowadzenie kontroli rachunku za rok bieżący tudzież sporządzenie zamknięcie i ponownego otwarcia ksiąg z datą objęcia nadzoru,

c) jeżeli spółdzielnia (centrala handlowa) nie prowadzi księgowości handlowej lub też nadzorca uważa istniejącą księgowość za nieodpowiednią, zarządzenie zaprowadzenia prawidłowej księgowości,

d) ustalenie dla zarządu spółdzielni (centrali handlowej) pisemnej instrukcji, ustalającej zakres czynności zwykłego zarządu;

2) przedstawienie na każde żądanie sprawozdań i rachunków przewodniczącemu urzędu rozjemczego;

3) w razie zauważenia, że zarząd spółdzielni (centrali handlowej) nie stosuje się do wskazówek lub zarządzeń, doniesienie o tem przewodniczącemu urzędu rozjemczego.

(2) Przy wykonywaniu swych czynności nadzorca winien uwzględniać w równej mierze potrzeby spółdzielni (centrali handlowej), jak również interes wierzycieli i winien stosować się do wskazówek przewodniczącego urzędu rozjemczego. Nadzorcy służy prawo badania każdego czasu stanu majątkowego spółdzielni (centrali handlowej) oraz wszelkich czynności zarządu, niewyłączając przeglądania ksiąg, rachunków i wszelkich innych akt gospodarczych. Nadzorca pobiera wynagrodzenie w wysokości ustalonej przez przewodniczącego urzędu rozjemczego według norm wydanych przez Radę Spółdzielczą.

(3) Nadzorca może być przez przewodniczącego urzędu rozjemczego na wniosek osoby interesowanej lub z urzędu usunięty z zajmowanego stanowiska.

(4) Na czynności nadzorcy służy osobom interesowanym zażalenie, które rozstrzyga ostatecznie przewodniczący urzędu rozjemczego.

Sprawdzenie wierzytelności.

§ 16. (1) Po uprawomocnieniu się orzeczenia urzędu rozjemczego o otwarciu postępowania układowego, nadzorca przystąpi do ustalenia listy wierzytelności i w tym celu wyznaczy jeden lub kilka terminów sprawdzenia wierzytelności, o czem ogłosi w sposób określony w § 12 ust. (2), a ponadto do wnioskodawcy, dłużnika oraz do właściwej władzy skarbowej II-ej instancji roześle zawiadomienia w listach poleconych. W ogłoszeniach i listach poleconych będzie wskazane miejsce, data wyłożenia listy wierzycieli oraz termin i tryb jej zaskarżenia.

(2) O ile musi być wyznaczony nowy termin sprawdzenia wierzytelności, nadzorca winien podać do wiadomości obecnych datę i miejsce nowego terminu, w przeciwnym bądź razie winien wezwać wierzycieli, wnioskodawcę i spółdzielnię (centralę handlową) jak przy pierwszym terminie.

(3) Zgłoszenie wierzytelności powinno nastąpić w terminie, wyznaczonym przez nadzorcę do sprawdzenia. W zgłoszeniu należy wymienić wierzytelności i przedstawić dowody.

(4) Wierzyciele osobiści, którzy nie zgłoszą w terminie swych roszczeń, tracą prawo wpisania na listę wierzytelności,

jeżeli ich wierzytelności nie będą wpisane na tę listę na zasadzie przepisu § 18.

§ 17. Potrącenie długów wzajemnych między spółdzielnią (centralą handlową) a wierzycielem nie jest dopuszczalne, jeżeli wierzyciel:

1) stał się dłużnikiem po dacie otwarcia postępowania układowego,

2) będąc dłużnikiem stał się wierzycielem po tej dacie przez nabycie w drodze przelewu lub indosu wierzytelności, powstałej przed otwarciem postępowania układowego. Potrącenie jednak będzie możliwe, jeżeli nabycie nastąpiło wskutek zapłacenia długu, za który nabywca odpowiadał osobiście albo pewnemi przedmiotami majątkowemi, i jeżeli odpowiedzialność nabywcy za dług powstała przed datą zgłoszenia w urzędzie rozjemczym wniosku o otwarcie postępowania układowego.

§ 18. (1) W wyniku sprawdzenia należy wpisać na listę wierzytelności, zabezpieczone wpisem hipotecznym, oraz wierzytelności, które oparte są bądź na wpisach w prawidłowo prowadzonych księgach dłużnika, bądź na tytulach bezspornych, bądź też są wymienione w spisie wierzycieli i nie bądzą wątpliwości, chociażby nie było zgłoszenia ze strony samego wierzyciela. Dla kapitału dopisuje się odsetki do dnia otwarcia postępowania układowego.

(2) Nadzorca odmówi wpisania na listę: wierzytelności, zaprzeczonych przez dłużnika, wierzytelności spornych lub co do których istnieje uzasadnione przypuszczenie, że są pozorne.

§ 19. (1) Lista wierzytelności winna być sporządzona w trzech rubrykach, z których pierwsza podawać będzie kwoty kapitału wierzytelności, druga — kwoty skapitalizowanych na dzień otwarcia postępowania układowego należności ubocznych (odsetki, prowizje, koszty i t. p.), trzecia zaś — łącznie sumy kwot wymienionych w rubrykach pierwszej i drugiej.

(2) Wierzytelność niepieniężna będzie oszacowana i wciągnięta na listę wierzytelności według wartości z dnia otwarcia postępowania układowego.

(3) Wierzytelności z tytułu świadczeń powrotnych — bez względu na to, czy wierzytelności te są zabezpieczone wpisem hipotecznym, czy też zabezpieczenia takiego nie posiadają — będą wciągnięte na listę po skapitalizowaniu ich według zasad ustalonych w § 13 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 1932 r .o postępowaniu przy opisie i oszacowaniu nieruchomości (Dz. U. R. P. Nr. 114, poz. 947).

(4) Wierzytelności w pieniądzach zagranicznych będą wciągnięte na listę po przerachowaniu na pieniądze krajowe, bez względu na termin płatności, według kursu giełdy warszawskiej w dniu otwarcia postępowania układowego, a gdyby takiego kursu nie było — według ceny targowej z tej daty.

(5) Wierzytelności warunkowe, wierzytelności, których termin płatności jeszcze nie nastąpił, oraz wierzytelności, o których mowa w § 1 ust. (2), będą również wpisane na listę.

§ 20. Lista wierzytelności powinna być ustalona w następującym porządku:

1) należności i wierzytelności, posiadające w myśl przepisów art. 800 kodeksu postępowania cywilnego pierwszeństwo przed wierzytelnościami zabezpieczonemi hipotecznie,

2) wierzytelności, zabezpieczone wpisem do księgi hipotecznej lub zastawem na nieruchomości,

3) wszystkie inne wierzytelności.

§ 21. (1) Niezwłocznie po sporządzeniu listy wierzytelności nadzorca prześle ją do urzędu rozjemczego celem jej wyłożenia i ogłosi o wyłożeniu listy w piśmie, wskazanem w orzeczeniu o otwarciu postępowania układowego (§ 12 ust. (1)). Lista wierzytelności będzie wyłożona w urzędzie rozjemczym w ciągu 20 dni od dnia ogłoszenia o jej wyłożeniu. Osoby interesowane mogą zaskarżyć postanowienie nadzorcy co do wpisania lub odmowy wpisania na listę do przewodniczącego urzędu rozjemczego. Przewodniczący urzędu rozjemczego zarządzi wpisanie bądź wykreślenie całości lub części wierzytelności, jeżeli osoba interesowana dostatecznie uprawdopodobni swoje żądanie. Od postanowienia przewodniczącego urzędu rozjemczego niema środka odwoławczego.

(2) Postanowienie to nie pozbawia osób interesowanych prawa wniesienia pozwu na zasadach ogólnych.

(3) Wpisanie wierzytelności na listę uprawnia wierzyciela do udziału w postępowaniu układowem i określa sumę, z którą może uczestniczyć w zgromadzeniu wierzycieli.

(4) Po rozstrzygnięciu zażaleń na postanowienia nadzorcy co do wpisania lub odmowy wpisania wierzytełności na listę, przewodniczący urzędu rozjemczego zatwierdza listę w ostatecznem brzmieniu.

Projekt układu i zgromadzenie wierzycieli.

§ 22. (1) Po sporządzeniu listy wierzytelności nadzorca przystąpi do przygotowania ostatecznego projektu układu i wyznaczy termin zgromadzenia wierzycieli. Wierzycieli w ciągniętych na listę wierzytelności wezwie nadzorca na zgromadzenie wierzycieli, załączając do wezwania oprócz projektu układu odpis listy wierzytelności, zatwierdzonej przez przewodniczącego urzędu rozjemczego.

(2) Poręczyciele i współzobowiązani ze spółdzielnią (centralą handlową) mogą być obecni na zgromadzeniu wierzycieli, nie biorą jednakże udziału w głosowaniu.

§ 23. (1) Bez zgody interesowanych wierzycieli układ nie może przewidywać obniżenia oprocentowania, obniżenia sumy długu oraz odroczenia terminu płatności wierzytelności powstałych po dniu 31 grudnia 1934 r. Wystawienie przez spółdzielnię (centeralę handlową) po dniu 31 grudnia 1934 r. nowych obligów w celu wymiany w części lub całości obligów dawniej wydanych lub pokrycia dawniej zaciągniętych zobowiązań — choćby nawet było dokonane w trybie odnowienia zobowiązania — nie jest w rozumieniu rozporządzenia niniejszego zaciągnięciem nowego długu. Przepis ustępu niniejszego nie dotyczy spółdzielni (central handlowych), co do których wydana została opinja, że winny ulec zlikwidowaniu (§ 6 pkt. 3).

(2) Jeżeli układ przewiduje całkowite lub częściowe zwolnienie z zobowiązania poręczycieli lub współzobowiązanych, wówczas w układzie tym winny być przewidziane również:

1) całkowity lub częściowy zwrot udzielonych przez poręczyciela lub współzobowiązanego tytułów gwarancyjnych.

2) zmniejszenie sumy układu konwersyjnego, w przypadku gdy zobowiązanie poręczyciela lub współzobowiązanego zostało objęte układem konwersyjnym, zawartym za pośrednictwem Banku Akceptacyjnego,

3) odpowiednie wykreślenie wpisów hipotecznych, zapisanych na majątku poręczyciela lub współzobowiązanego.

§ 24. (1) Zgromadzenie wierzycieli zwołuje nadzorca na termin, oznaczony w porozumieniu z przewodniczącym urzędu rozjemczego; jednocześnie z zawiadomieniem o terminie należy przesłać wierzycielom i dłużnikowi projekt układu.

(2) Zgromadzeniu wierzycieli przewodniczy przewodniczący urzędu rozjemczego.

(3) Głosowanie wierzycieli odbywa się z listy obecności, do której wpisuje się również osoby, oddające swój głos na piśmie.

§ 25. (1) Na zgromadzeniu wierzycieli przewodniczący urzędu rozjemczego zarządzi dyskusję nad warunkami układu; nadzorca winien przedstawić uzasadnienie propozycyj układowych. Wierzyciele, przedstawiciel spółdzielni (centrali handlowej) oraz poręczyciele i współzobowiązani ze spółdzielnią (centralą handlową) mogą zgłaszać pisemnie poprawki do propozycyj ukałdowych, jednakże na tem samem zgromadzeniu nie mogą być uchwalone poprawki, któreby zmieniały projekt układu w znaczniejszym stopniu na niekorzyść wierzycieli, którzy głosowali na piśmie.

(2) Jeżeli przewodniczący urzędu rozjemczego przekona się, że zgłoszone poprawki mają widoki uzyskania większości przewidzianej w § 26, wówczas nadzorca w porozumieniu z przewodniczącym natychmiast ustali termin ponownego zgromadzenia i poda go do wiadomości obecnych. Wierzycieli nieobecnych, którzy glosowali na piśmie, wezwie nadzorca na no-

wy termin, podając równocześnie istotną treść wniesionych poprawek. Ponowny termin może być wyznaczony najwcześniej w 7 dni od daty pierwszego zgromadzenia wierzycieli.

(3) Osnowa układu będzie wciągnięta do protokółu. W protokóle należy wymienić wierzycieli, głosujących ustnie bądź na piśmie za układem i przeciwko układowi. Protokół podpisuje przewodniczący urzędu rozjemczego i protokólant.

(4) Zarówno przewodniczący urzędu rozjemczego, jak i nadzorca, winni na zgromadzeniu wierzycieli dążyć do porozumienia się stron i do doprowadzenia układu do skutku.

§ 26. (1) Układ jest przyjęty, jeżeli za nim opowiedzą się wierzyciele reprezentujący łącznie więcej niż połowę ogólnej sumy wierzytelności, które uprawniają do głosowania. Jeżeli na zebraniu wierzyciele nie stawią się w liczbie potrzebnej do przyjęcia układu, ustalony zostanie nowy termin zgromadzenia w czasie nie krtószym jak 7 dni, na którem układ będzie mógł być przyjęty, jeżeli za nim opowiedzą się spośród wierzycieli biorących udział w głosowaniu wierzyciele, posiadający łącznie więcej niż połowę ogólnej sumy wierzytelności reprezentowanych na zgromadzeniu.

(2) Układ przyjęty przez wierzycieli wymaga zatwierdzenia przez urząd rozjemczy, który orzeka po wysłuchaniu osób, których wyjaśnienia uważa za potrzebne, i po przeprowadzeniu potrzebnych dowodów.

§ 27. (1) Urząd rozjemczy odmówi zatwierdzenia projektu:

1) jeżeli projekt układu w całości lub w części niezgodny jest z przepisami prawa,
2) jeżeli postępowanie, poprzedzające przyjęcie projektu układu, zawiera uchybienia, mogące mieć istotny wpływ na przebieg postępowania.

(2) Jeżeli urząd rozjemczy uzna, że stanowisko wierzycieli, którzy głosowali przeciwko układowi, lub zarzuty przedstawiciela spółdzielni (centrali handlowej) lub osoby współzobowiązanej ze spółdzielnią są uzasadnione, wówczas może bądź sam prostować w uchwalonym projekcie układu uchybienia mniejszej wagi, bądź może polecić nadzorcy zwołanie ponownego zgromadzenia wierzycieli w celu usunięcia uchybień postępowania lub przeprowadzenia odpowiednich zmian w projekcie układu.

(3) Jeżeli urząd rozjemczy uzna, że w układzie nie zostały dostatecznie uwzględnione wnioski osób współzobowiązanych ze spółdzielnią (centralą handlową), wówczas może zmienić lub uzupełnić postanowienia układu, przyznając współzobowiązanym warunki spłaty i oprocentowania, ustalone dla długów rolniczych w przepisach rozdziału V rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji

i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 5, poz. 59).

§ 28. Jeżeli układ na zgromadzeniu wierzycieli nie został przyjęty, przewodniczący urzędu rozjemczego na wniosek nadzorcy może wprowadzić do projektu układu odpowiednie zmiany i polecić nadzorcy zwołanie ponownego zgromadzenia celem przyjęcia projektu układu w trybie określonym w § 26.

§ 29. W przypadkach, gdy wydana została opinja, że spółdzielnia (centrala handlowa) winna ulec zlikwidowaniu (§ 6 pkt. 3), urząd rozjemczy może uzależnić zatwierdzenie układu od powzięcia przez spółdzielnię statutem przewidzianej uchwały o rozwiązaniu.

§ 30. (1) O zatwierdzeniu układu (§ 26) należy ogłosić sposobem przewidzianym w § 12 ust. (2). W ciągu 14 dni od dnia ogłoszenia w czasopiśmie wskazanem w orzeczeniu o otwarciu postępowania układowego orzeczenie może być zaskarżone przez dłużnika, wierzyciela lub osobę współzobowiązaną ze spółdzielnią (centralą handlową).

(2) Orzeczenie, odmawiające zatwierdzenia układu, może być zaskarżone przez wnioskodawcę lub spółdzielnię (centralę handlową) w ciągu 14 dni od doręczenia orzeczenia.

§ 31. (1) Układ, zatwierdzony przez urząd rozjemczy, obowiązuje wszystkich wierzycieli wpisanych na listę, niewyłączając tych, którzy nie brali udziału w zgromadzeniu wierzycieli. Wierzyciele nie wpisani na listę nie mają prawa zaskarżać układu, ani nie mają prawa do wartości, przekazanych na mocy układu wierzycielom na listę wpisanym. Postanowienia układu przewidziane w art. 4 (ust. (1) pkt. 1) i 2) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. o ulgach w spłacie zobowiązań spółdzielni rolniczych i ich central (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 23), obowiązują również wierzycieli niewpisanych, a urząd rozjemczy może przewidzieć w stosunku do nich wszelkie ograniczenia, mające na celu umożliwienie wykonania układu w stosunku do wierzycieli wpisanych.

(2) Wypis orzeczenia, zatwierdzającego układ, łącznie z częściowym wypisem ostatecznej listy wierzytelności oraz z wypisem zatwierdzonego układu, stanowi tytul egzekucyjny.

(3) W przypadku zatwierdzenia układu, urząd rozjemczy zarządzi wykreślenie ostrzeżeń o postępowaniu układowem w księgach hipotecznych nieruchomości należących do spółdzielni (centrali handlowej), a równocześnie zarządzi wpisanie zabezpieczeń hipotecznych w układzie przewidzianych.

Przepisy końcowe.

§ 32. (1) Koszty postępowania układowego, niewyłączając wynagrodzenia nadzorcy oraz zwrotu poniesionych przez niego wydatków, obciążają spółdzielnię (centralę handlową).

Wierzycielowi nie służy prawo do zwrotu kosztów czynności podjętych przez niego w postępowaniu układowem; nie dotyczy to wszakże kosztów poniesionych przez wierzyciela, poręczyciela lub współzobowiązanego w związku z wystąpieniem przez nich z wnioskiem o wszczęcie postępowania układowego, jeżeli urząd rozjemczy orzekł zgodnie z ich wnioskiem.

(2) Od wniosku o otwarcie postępowania układowego pobiera się wpis stosunkowy w wysokości 1/4% wartości stanu czynnego majątku spółdzielni (centrali handlowej). Jeżeli wpis wynosi więcej jak 250 zł, wnioskodawca może na poczet wpisu uiścić tymczasowo zaliczkę w kwocie 250 zł; nadwyżkę ponad kwotę zaliczki winien wnioskodawca wpłacić w ciągu 14 dni od dnia otrzymania wezwania pod rygorem umorzenia sprawy. W wyjątkowych przypadkach przewodniczący urzędu rozjemczego, biorąc pod uwagę szczególnie trudności finansowe wnioskodawcy, może obniżyć wpis, nie poniżej jednak 50 zł. Od zażaleń na czynności lub postanowienia nadzorcy pobiera się wpis stały w wysokości 10 zł. Pozatem pobiera się w postępowaniu układowem opłaty kancelaryjne i koszty postępowania według zasad określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 10 stycznia 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 22). Opłaty wpływają w 80% na dochód budżetu Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, a w 20% na dochód Centralnego Biura do Spraw Finansowo-Rolnych.

(3) Od skargi o uchylenie orzeczenia urzędu rozjemczego (art. 26 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o urzędach rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejski — Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 5, poz. 60) pobiera się wpis stały w wysokości 20 zł.

§ 33. Postępowanie upadłościowe lub postępowanie układowe uregulowane rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 93, poz. 836) nie mogą być wszczęte, a wszczęte postępowania ulegają umorzeniu w przypadku otwarcia do tej samej spółdzielni (centrali handlowej) postępowania układowego na podstawie rozporządzenia niniejszego.

§ 34. Władze, urzędy i osoby, przeprowadzające postępowanie układowe lub współdziałające w przeprowadzeniu tego postępowania, obowiązane są dochować tajemnicy w sprawach dotyczących stosunków majątkowych dłużnika, które w związku z wykonywaniem zleconych im czynności dojdą do ich wiadomości; dotyczy to w szczególności urządzenia i prowadzenia przedsiębiorstwa jak również wszelkich spraw objętych tajemnicą zawodową.

§ 35. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrom: Sprawiedliwości, Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 36. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *Sławoj-Składkowski*

Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski*

Minister Sprawiedliwości: *W. Grabowski*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski*

(Dz. U. R. P. z 11.VII.36 r. Nr. 53, poz. 387).

68.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 2 lipca 1936 r.

w sprawie ustalenia stosunku rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych do przepisów innych ustaw i rozporządzeń.

Na podstawie art. 111 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczlych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 5, poz. 59) zarządza się co następuje:

§ 1. (1) Przepisów ustawy z dnia 29 marca 1933 r. o ulgach w zakresie oprocentowania i terminów spłaty wierzytelności hipotecznych (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 213) nie stosuje się:

a) do długów rolniczych, których sposób spłaty i oprocentowania został ustalony z mocy samego prawa w myśl przepisów art. 41 i 42 rozporządzenia o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych — od dnia wejścia w życie tego rozporządzenia,

b) do długów rolniczych, co do których sposobu spłaty i oprocentowania zapadło prawomocne orzeczenie urzędu rozjemczego lub została zawarta ugoda (układ) przed tym urzędem — od dnia wydania orzeczenia lub zawarcia ugody (układu).

(2) Odroczenie terminu płatności długów hipotecznych na podstawie ustawy wymienionej w ustępie poprzedzającym nie

stanowi przeszkody do zastosowania przepisu art. 41 ust. (1) rozporządzenia o konwersji i uporządkaniu długów rolniczych, jeżeli umowny termin płatności długu hipotecznego przypadał w okresie przed 1 kwietnia 1935 r.

§ 2. W przypadkach, gdy instytucja wierzycielska, oznaczona jako uprawniona do zawierania układów konwersyjnych na Bank Akceptacyjny na podstawie art. 1 ust. (1) ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o ułatwieniach dla instytucyj kredytowych, przyznających dłużnikom ulgi w zakresie wierzytelności rolniczych (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 109, poz. 973), zawarła lub zawrze z dłużnikiem układ konwersyjny, do wierzytelności objętych układem konwersyjnym nie stosuje się przepisów rozporządzenia o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych, dotyczących terminu spłaty i oprocentowania długów rolniczych.

§ 3. (1) Postępowanie sądowe, prowadzone na podstawie prawa o postępowaniu układowem (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 93, poz. 836), jak również na podstawie rozporządzeń Prezydenta Rzeczyposppolitej o zapobieganiu upadłości (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 3, poz. 20 i Nr. 27, poz. 244) oraz o zapobieganiu skutkom trudności płatniczych w rolnictwie (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 72, poz. 652), winno być z urzędu umorzone w przypadku otwarcia w stosunku do tego samego dłużnika postępowania układowego, uregulowanego w rozdziale VII rozporządzenia o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych.

(2) Dłużnikowi, objętemu postępowaniem sądowem wymienionem w ustępnie poprzedzającym, służy prawo zgłoszenia wniosku o otwarcie postępowania układowego, uregulowanego w rozdziale VII rozporządzenia o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych, bez potrzeby uzyskania zgody władzy nadzorczej wyznaczonej w postępowaniu sądowem.

(3) Koszty umorzonego postępowania sądowego obciążają dłużnika; w postępowaniu układowem prowadzonem na podstawie rozporządzenia o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych koszty te będą miały ten sam przywilej pierwszeństwa, co należności wymienione w art. 800 pkt. 1) k. p. c.

§ 4. Postępowanie układowe określone przepisami rozdziału VII rozporządzenia o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych nie może być wszczęte, a wszczęte postępowanie ulega umorzeniu w przypadku prowadzenia co do tego samego dłużnika postępowania upadłościowego.

§ 5. (1) Wysokość odsetek ustawowych od długów rolniczych, podlegających przepisom rozdziału V rozporządzenia o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych, określa za czas do 31 października 1934 r. przepis art. 42 ust. (3) wymie-

nionego rozporządzenia w brzmieniu nadanem mu przepisem art. 5 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1935 r. o wysokości odsetek ustawowych, — za czas zaś od 1 listopada 1934 r. przepis art. 42 ust. (1) rozporządzenia o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych.

(2) W stosunku do długów rolniczych, podlegających przepisom art. 49 rozporządzenia o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych, przepis art. 42 ust. (3) wymienionego rozporządzenia w brzmieniu nadanem mu art. 5 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1935 r. o wysokości odsetek ustawowych określa wysokość odsetek ustawowych jedynie za czas do ewentualnego odmiennego uregulowania wysokości odsetek przez urząd rozjemczy.

§ 6. W sprawach, wszczętych przed urządami rozjemczemi do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich przed dniem wejścia w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych i niezakończonych prawomocnem orzeczeniem bądź urzędu rozjemczego, bądź — w trybie odwoławczym — orzeczeniem sądu okręgowego, należy stosować, zarówno w postępowaniu przed urzędami rozjemczemi jak i w postępowaniu sądowem, przepisy wyżej wymienionego rozporządzenia. Jeżeli, w myśl przepisów tego rozporządzenia, dotychczasowa właściwość sądu uległa zmianie, sąd winien z urzędu przekazać sprawę według właściwości.

§ 7. (1) Zakończenie orzeczeniem prawomocnem spraw, rozstrzygniętych na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. o utworzeniu urzędów rozjemczych do spraw kredytowych małej własności rolnej (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 653) lub ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o utworzeniu urzędów rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 253), nie pozbawia dłużnika możności wszczęcia postępowania przed urzędem rozjemczym na podstawie przepisów rozporządzenia o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych, jeżeli przepisy tego rozporządzenia dają nową podstawę prawną do żądania ulgi w spłacie długu rolniczego lub rozszerzenia ulgi, przyznanej w orzeczeniu wydanem na podstawie przepisów, które obowiązywały przed wejściem w życie rozporządzenia o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych.

(2) Prawomocne orzeczenia urzędów rozjemczych, wydane przed wejściem w życie rozporządzenia o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych w sprawach, które zostały wyłączone z pod działania tegoż rozporządzenia, zachowują moc i nie mogą z tego powodu być uchylone lub zmienione.

(3) Przepisy ustępów poprzedzających stosuje się odpowiednio do ugód zawartych przed urzędami rozjemczemi lub sądami w toku instancji odwoławczej od orzeczeń tychże urzędów.

§ 8. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrom: Sprawiedliwości, Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 9. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *Sławoj-Składkowski*

Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski*

Minister Sprawiedliwości: *W. Grabowski*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski*

(Dz. U. R. P. z 11.VII. 36 r. Nr. 53, poz. 388).

POZA WYŻEJ WYMIENIONEMI, UKAZAŁY SIĘ NASTĘPUJĄCE USTAWY I ROZPORZĄDZENIA:

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 2 lipca 1936 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Zagranicznych, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Przemysłu i Handlu o zniesieniu specjalnych ograniczeń obrotu towarowego z Włochami oraz posiadłościami włoskiemi (Dz. U. R. P. z 6. VII.36 r. Nr. 51, poz. 366).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 lipca 1936 r. o statystyce produkcji rolnej (Dz. U. R. P. z 9.VII.36 r. Nr. 52, poz. 371).

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 czerwca 1936 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Komunikacji w sprawie sposobu wymiaru i poboru świadczeń w naturze na niektóre cele publiczne (Dz. U. R. P. z 9.VII.36 r. Nr. 52, poz. 377).

Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych z dnia 9 lipca 1936 r. w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Spraw Wewnętrznych, Rolnictwa i Reform Rolnych, Przemysłu i Handlu oraz Komunikacji w sprawie wykonania dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 9 kwietnia 1936 r. o Funduszu Obrony Narodowej (Dz. U. R. P. z 11.VII.36 r. Nr. 53, poz. 390).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 lipca 1936 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 marca 1934 r. o należnościach w razie pełnienia czynności służbowych poza zwykłem miejscem służbowem oraz w razie przeniesienia na inne miejsce służbowe (Dz. U. R. P. z 15.VII.36 r. Nr. 54, poz. 393).

Ustawa z dnia 14 lipca 1936 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. z 22.VII.36 r. Nr. 56, poz. 405).

Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 3 lipca 1936 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych i Ministrem Przemysłu i Handlu w sprawie zmiany rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 czerwca 1932 r. o dozorze nad mięsem i przetworami mięsnemi (Dz. U. R. P. z 22.VII.36 r. Nr. 56, poz. 409).

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Tezy z wyroków Sądu Najwyższego, Trybunału Kompetencyjnego i Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Numer niniejszy zawiera tezy, stanowiące uzupełnienie zbioru, ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym z dnia 15 września 1934 r. Nr. 9, poz. 81 i z dnia 15 grudnia 1934 r. Nr. 12, poz. 107 w dziale VIII — 2. Sprawy wodne.

VIII.-2. Sprawy wodne.

Ustawa wodna z dnia 19 września 1922 r. (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 62, poz. 574).

1) T. K. 7/27 — 6.XII.1927 art. 7.
Właściwą władzą do rozstrzygania sporów o własność przymuliska są sądy powszechne. (O.P.A. 797/34).

2) 1472/32 — 12.IX.1935, art. 9 ust. (2) i 198 ust. (3).
Jeżeli w postępowaniu o odstąpienie gruntów, uzyskanych przez regulację na zasadzie art. 9 ust. (2) ustawy wodnej, strona podnosi zarzut nabycia danego gruntu z tytułu prywatnoprawnego, władza nie ma obowiązku wstrzymania postępowania administracyjnego (art. 198 ust. 3 ustawy wodnej) i wyznaczenia terminu do wniesienia pozwu do sądu (Gaz. S. War. 1936. Nr. 16).

3) S. N. C. I. 1213/33 — 12.VI.1934, art. 17 ust. (4), 26 i 249.
Obowiązek właściciela wody do odszkodowania za zabagnienie gruntów wskutek zanieczyszczenia kanału może być uzasadniony przepisami art. 17 ust. (4), 26 i 249 ustawy wodnej.
Okoliczność, czy strona pozwana wiedziała o zabagnieniu sąsiednich gruntów, jest dla samej kwestji odpowiedzialności za wyrządzoną powodowi szkodę obojętną.
Zaniechanie i zaniedbanie powoda udania się do władzy o zapobieżenie dalszej szkodzie nie zwalnia strony pozwanej od obowiązku wynagrodzenia wyrządzonej przez nią i z jej winy szkody (O. S. P. 1935 r. VII, Nr. 350).

4) 4405/31 — 23.IX.1935, art. 45.
W pozwoleniach na użytkowanie wody, a w szczególności na jej piętrzenie wolno władzy nałożyć na przedsiębiorcę nie tylko obowiązki, na które dany przedsiębiorca zgadza się, lecz niezależnie od tej zgody wszelkie obowiązki, przewidziane w ustawie wodnej.

5) 4405/31 — 23.IX.1935, art. 46

Ustawa wodna nie zawiera żadnego postanowienia, z którego wynikałby dla władzy obowiązek udzielania pozwolenia na wyzyskanie siły popędowej wód publicznych na okres, wskazany przez przedsiębiorcę. Z art. 46 ust. (2) tej ustawy wynika, że określenie czasu skuteczności takiego pozwolenia, o ile ono dotyczy przedsiębiorstw stałych, pozostawione jest uznaniu władzy z tem ograniczeniem, że czas ten nie może przekraczać lat 90.

6) 6638/33 — 17.II.1936. art. 56.

W art. 56 ustawy wodnej przewidziano obowiązek odszkodowania w łączności z unormowaniem sprzecznych interesów stron, przyczem do unormowania tego, a tem samem i do orzecznictwa co do odszkodowania, powołane są władze wodne.

7) 152/25 — 13.I.1927, art. 64 ust. (1) pkt. 5).

Nie zachodzą warunki do zastosowania art. 64 pkt. 5) ustawy wodnej, gdy władza powoła się na ten przepis tylko ogólnie, a nie wskaże kokretnych danych, któreby zdaniem jej uzasadniały zastosowanie tego przepisu.

8) 539/29, 540/29 — 22.IX.1931, art. 64 ust. (1) pkt. 5).

Cofnięcie pozwolenia wodno-prawnego bez odszkodowania może nastąpić stosownie do przepisu art. 64 ust. (1) pkt. 5) ustawy wodnej dopiero po kilkakrotnem bezskutecznem wezwaniu ze strony władzy wodnej.

9) 5485/32 — 7.I.1936, art. 65 ust. (2)

Według art. 65 ust. (2) ustawy wodnej znaki wodne winny być wprawdzie urządzone w miejscu dostępnem dla interesowanych, jednak z tego przepisu jeszcze bynajmniej nie wynika, że miejscem tem wogóle nie może być grunt, należący do właściciela zakładu wodnego. Z powodu tej własności mógłby być zatem grunt uznany za miejsce niedostępne tylko w tym razie, gdyby właściciel uniemożliwiał lub utrudniał dostęp dla zainteresowanych.

10) S. N. 2 K. 1440/34 — 20.XII.1934, art. 67.

Celem przepisu art. 67 ustawy wodnej nie jest „tylko" zapobieganie marnowaniu wody ze szkodą innych zakładów, lecz piecza nad normalnem użytkowaniem wody przez uprawnionych do piętrzenia wody i posiadających zakład wodny, aby wogóle nikt nie poniósł szkody i by woda ze szkodą innych zakładów nie była marnowana (O.P.A. 1069/35).

11) 7261/33 — 30.I.1936, art. 77 ust. 1 pkt. 4.

Z porównania postanowień p. 4 ust. 1 art. 77 ustawy wod-

nej z postanowieniami, zawartemi w p. 5 ust. 1 tegoż artykułu wynika, że pierwsze z nich, o ile chodzi o obowiązek utrzymania wody przez jej właściciela, mają na względzie tylko wody w łożyskach naturalnych.

12) 8165/32 — 13.XII.1934, art. 118 ust. 1 lit e)

Do orzekania o odszkodowaniu z powodu zakazu, zawartego w art. 118 ust. 1 lit. e) ustawy wodnej, nie są powołane władze administracyjne.

13) 3351/29 — 25.XI.1931, art. 124 ust. (4)

W myśl brzmienia art. 124 ust. (4) ustawy wodnej, nakaz odprowadzania wody zużytej krytym kolektorem może się odnosić jedynie do wody zanieczyszczonej. O ile zatem władze wodne, powołując się jedynie na art. 124 ust. (4) ustawy wodnej, żądają od strony, aby zneutralizowaną względnie chemicznie oczyszczoną wodę odprowadzała krytym kolektorem, to dla nakazu takiego brak jest istotnego warunku, wymaganego w powołanym przepisie, a ograniczającego zastosowanie tego przepisu do wypadków odprowadzania wody zanieczyszczonej. Dopóki zatem nie będzie stwierdzonem, że odprowdzana z fabryki woda nawet przy zastosowaniu urządzeń oczyszczających nie jest oczyszczona w takiej mierze, aby jej odprowadzanie nie spowodowało szkód lub uciążliwości dla właścicieli gruntów, dopóty nakazowi odprowadzania wody krytym kolektorem brak podstawy prawnej.

14) 6673/32 — 17.I.1935, art. 130.

Z pod przewidzianych w art. 130 ustawy wodnej zarządzeń, dotyczących użycia wody, wyłączono tylko wody w zamkniętych wodociągach gmin obcych, wobec czego przyjąć należy, że wszelkie inne wody, a więc także wody w prywatnych zbiornikach sztucznych, mogą być przedmiotem tych zarządzeń.

Dopuszczalność powyższych zarządzeń nie jest uzależniona ani od tego, aby woda, o której użycie chodzi, znajdowała się w całości na obszarze gminy, w której zaszedł wypadek czasowego braku wody, ani też od stopnia uciążliwości, spowodowanych dla właściciela wody.

Z art. 130 ustawy wodnej wynika, że prawo odszkodowania za wodę, co do której wydano zarządzenie w myśl przepisu, nie jest uzależnione od formalnego przyznania go stronie orzeczeniem administracyjnem, lecz służy stronie bezpośrednio z mocy powyższego przepisu tak, że władza wodna względnie sąd ustala tylko wysokość odszkodowania, o ile strona tego zażąda.

Art. 130 ustawy wodnej upoważnia władzę wodną względnie miejscowe władze policyjne tylko do wydawania zarządzeń „co do czasowego użycia wód“, a zatem zarządzeń określających,

dla jakiego celu, a tem samem przez kogo woda winna być użyta. Temu prawu władzy odpowiada ze strony właściciela danej wody obowiązek nieczynienia niczego, coby sprzeciwiałoby się zrealizowaniu celu przez władzę określonego. Do nałożenia jakichkolwiek innych obowiązków na właściciela wody, brak podstawy w przepisie, o którym mowa. (Gaz. S. W. 1935. Nr. 50).

15) S. N. C. I. 673/33 — 12.I.1934, art. 153.

Za zobowiązania spółki wodnej wobec osób trzecich członkowie spółki nie bezpośrednio odpowiedzialni, są bowiem obowiązani przyczyniać się tylko do zebrania funduszów na pokrycie zobowiązań spółki, na których uiszczenie majątek spółki nie wystarcza, datkami, których wysokość wyznacza zarząd stosownie do postanowienia statutu, na co wierzyciele spółki wpływu mieć nie mogą; zgodnie z tem wyrok, uzyskany przeciwko spółce wodnej, nie ulega wykonaniu w stosunku do członków spółki (Z.O.S.N. 1934, VII Nr. 500).

16) 8165/32—13.XII.1934. art. 184.

Art. 184 ustawy wodnej określa tylko właściwe władze w sprawach wodnych, a do tych spraw nie należą z istoty swej roszczenia o odszkodowanie, jeżeli ustawa wodna nie przewiduje ich łącznego traktowania ze sprawą wodną i rozstrzygnięcia przez władzę administracyjną.

17) 8403/31 — 8.VI.1935. art. 186 ust. (1) lit. a).

Użyte w art. 186 ust. (1) lit. a) ustawy wodnej określenie wód płynących, używanych do spławu tratew, oznacza wody, uznane za spławne rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 9 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 882). (Gaz. Adm. i P. P. Nr. 20 z 1935 r.).

18) 1077/34—11.V.1936 r. art. 195 i 196.

Z art. 195 i 196 ustawy wodnej wynika, że zarzuty względnie oświadczenia stron zainteresowanych co do projektów użytkowania siły popędowej wody mogą albo zwracać się przeciwko żądanemu udzieleniu pozwolenia wodno-prawnego, albo mieć na celu ochronę podmiotowych praw materjalnych na wypadek udzielenia pozwolenia celem uniknięcia szkodliwego działania przedsiębiorstwa, albo wreszcie dotyczyć wypłaty odszkodowania; natomiast brak jest w tych przepisach podstawy do rozciągnięcia zarzutów osób interesowanych także na formy postępowania władzy wodnej przy rozpatrywaniu podania przedsiębiorcy o udzielenie pozwolenia wodno-prawnego.

19) 6022/32.—16.I.1935. art. 196 ust. (2).

Osoby trzecie, które przy komisyjnem dochodzeniu wodno-

prawnem, ani poprzednio nie brały udziału w postępowaniu, nie mają prawa wniesienia zarzutów (art. 196 ust. 2) przeciw udzieleniu pozwolenia wodno-prawnego także w tym razie, gdy przy dochodzeniu komisyjnem rozszerzono projekt budowy wodnej. (Zasada prawna, wpisana do księgi zasad prawnych (O. P. A. Nr. 1068/35).

20) T. K. 2/35,—30.X.1935. art. 198 ust. (3)

Skoro ustawa wodna rozpoznanie sporów, wynikających ze stosunków prywatno-prawnych przekazuje na drogę postępowania sądowego, to nie można uznać niedopuszczalności drogi sądowej z tej przyczyny, że pozew wytoczony został przed wdrożeniem postępowania administracyjnego o pozwolenie wodnoprawne i przed odesłaniem sprawy przez władzę wodną na drogę sporu sądowego.

21) T. K. 2/35—30.X.1935. art. 198 ust. (3).

Proces cywilny, przeprowadzony przeciwko osobie prywatnej, nie usuwa właściwości władzy wodnej do orzekania o uprawnieniach wodnych, tak samo jak i rozpoznanie kwestyj prejudycjalnych z zakresu prawa administracyjnego w motywach wyroku sądowego nie może zastąpić wymaganego ustawą zezwolenia administracyjnego do dokonywania pewnych czynności.

22) T. K. 2/35—30.X.1935. art. 198 ust. (3).

Do właściwości władzy wodnej należy orzeczenie o sposobie przeprowadzania budowli wodnej, a zatem oznaczenie wysokości budowli, miejsca, w którem ma być wzniesiona, materjałów, jakie do budowy mają być użyte i t. d. Do władzy sądowej należeć będzie natomiast orzeczenie o tem, w jakich granicach na podstawie stosunku prywatno-prawnego ciąży na osobie trzeciej obowiązek pokrycia kosztów budowy w całości lub w części.

23) T. K. 2/35—30.X.35. art. 198 ust. (3).

Tylko władze wodne, a nie sądy powszechne są powołane do rozstrzygnięcia kwestji, czy wobec faktu, że sporna śluza istniała w czasie wejścia w życie ustawy wodnej i została następnie siłą elementarną zniszczona, odbudowa ma być uzależniona od uzyskania zezwolenia administracyjnego na jej dokonanie, czy też zezwolenie to jest na zasadzie art. 45 ust. 2 i art. 253 ust. 1 ustawy wodnej, ze względu na istniejący wpis hipoteczny, zbędne.

Zezwolenie na odbudowę śluzy nie może być przedmiotem orzecznictwa sądów powszechnych, albowiem kwestja ta nie jest natury prywatno-prawnej i nie jest też żadnym przepisem szczególnym przekazana właściwości sądów powszechnych.

24) 10944/32—4.XI.1935. art. 198 ust. (7).

Doradca techniczny osoby interesowanej w postępowaniu wodno-prawnem nie jest znawcą technicznym w rozumieniu art. 198 ustawy wodnej.

25) 4405/31—23.IX.1935. art. 201 i 202.

Zarzut, że w decyzji Urzędu Wojewódzkiego nie określono tych szczegółów, które mają być zapisane do księgi wodnej, jest nieistotny, o ile w decyzji powyższej zaznaczono, iż zarządzenie co do wpisu do księgi wodnej uprawnienia udzielonego tą decyzją będzie po jej uprawomocnieniu się wydane osobno.

26) 1389/31—13/28.X.1931. art. 201 i 203.

Władza wodna rozstrzyga podanie starającego się o udzielenie pozwolenia orzeczeniem (art. 201), które może być zaskarżone do instancji wyższej; o ile zaś orzeczenie dotyczy odszkodowania, osoby interesowane w terminie 3 mies. od dnia doręczenia orzeczenia mogą udać się na drogę sądową. Stąd wynika, że władza wodna może orzec co do odszkodowania, o ile osoby interesowane domagały się przed nią tego odszkodowania, wszelako i w tym wypadku osobom interesowanym, jeżeli nie są zadowolone z orzeczenia, służy droga sądowa; gdy więc osoby interesowane wniosku co do odszkodowania nie zgłosiły, jedynie droga sądowa jest dla nich właściwą, gdyż w myśl ogólnych zasad spory o ustalenie praw prywatnych i zobowiązań prywatno-prawnych należy do właściwości sądów powszechnych. (Zb. W. N. T. A. Nr. 184/31).

27) 1077/34—11.V.1936. art. 203 ust. (1).

Ustawa wodna w art. 203 ust. (1) wymaga, o ile chodzi o ustalenie wysokości wynagrodzenia za odstąpienie gruntów, aby oszacowania tych gruntów dokonali niezainteresowani znawcy, natomiast nie stawia żadnych kryterjów dla wyboru tych znawców.

28) 1476/30—21.X.32. art. 203 ust. (2).

Termin trzymiesięczny z art. 203 ustawy wodnej jest terminem decydującym o prawomocności orzeczenia władzy administracyjnej w przedmiocie oznaczenia wysokości wynagrodzenia za wywłaszczoną nieruchomość (Zb. W. N. T. A. Nr. 215/32).

29) S. N. 2 K. 1440/34—20.XII.1934. art. 247 ust. (2).

Przestępstwo z art. 247 ust. 2 ustawy wodnej (poz. 574/28 Dz. Ust.) polega na niedopełnieniu obowiązku „utrzymywania w należytym stanie“ urządzeń wodnych bez względu na to, czy zaniedbanie go spowodowało jakiekolwiek ujemne skutki. Obo-

wiązek znajomości stanu tych urządzeń mieści się w obowiązku utrzymywania ich w należytym stanie. (O. P. A. 1069/35).

30) T. K. 2/35—30.X.35. art. 249

Art. 249 ustawy wodnej upoważnia władzę administracyjną do orzekania o obowiązku właściciela gruntu w sprawie usunięcia samowolnie dokonanej zmiany lub w sprawie zaniechania robót oraz o obowiązku odszkodowania jedynie wówczas, gdy zaszło przekroczenie przepisów ustawy wodnej.

31) 4405/31—23.IX.1935. art. 252 ust. (1).

Wyciąg tabularny, o ile dowodzi tylko, że przedsiębiorstwo skarżących istnieje faktycznie od bardzo dawnych czasów, nie jest specjalnym tytułem prawnym.

32) 11234/32—19.XII.1934. art. 252 ust. (2) i (3).

Uprawnienia wodne, których moc obowiązująca z chwilą wejścia w życie ustawy wodnej została utrzymana na podstawie art. 252 ust. 2 i 3, zachowują w myśl tych przepisów moc tę o tyle i tak długo, o ile istnieją prawnie urządzenia, służące do ich wykonywania. Do istoty tych uprawnień należy tak rozmiar, jak i sposób ich wykonywania (por. art. 191 ust. 1 p. **a** i **c**, oraz art. 202). Wobec tego uprawnienia skarżących, utrzymane w mocy z dniem wejścia w życie ustawy wodnej, mogły tę moc po tymże dniu względnie po dniu 1 stycznia 1923 r. zachować tylko tak długo, jak długo prawnie istniały urządzenia, odpowiadające temu rozmiarowi i sposobowi użytkowania wody, jaki istniał w wymienionym wyżej dniu.

33) 3384/32—17.XII.1935. art. 252 ust. (3).

Ust. (3) art. 252 ustawy wodnej nie stwarza jakiejś trzeciej kategorji praw wodnych, lecz jest jedynie uzupełnieniem przepisów, zawartych w poprzednim ustępie w tym kierunku, iż stwarza domniemanie prawne, że zakład, który w dniu 1 stycznia 1923 r. istniał dłużej niż lat 10, istnieje temsamem prawnie. Domniemanie to jednak nie stosuje się do tego, kto w ciągu ostatnich 10 lat podniósł zarzuty przeciw prawnemu istnieniu zakładu.

Wykazanie się przed władzą faktem istnienia zakładu wodnego, t. j. jak wynika z wyroku N.T.A. z 22 marca 1927 r. l. rej. 308/26 Zb. Wyr. Nr. 116 istnienia urządzeń wodnych, służących do wykonywania piętrzenia wody przez 10 lat przed 1 stycznia 1923 r., wystarcza do utrzymania w mocy tego prawa bez potrzeby wykazania się dowodem, że urządzenia te istniały też

prawnie. Oczywiście jednak zastosowanie domniemania z ust. (3) nie zwalnia od dalszego, wynikającego z ust. (2), warunku, by urządzenia, o których mowa, wzniesione przed 1 stycznia 1923 roku jeszcze istniały.

34) 4758/33—4.V.1936. art. 252 ust. (3).

Decydującym momentem przy ocenie, czy dany zakład istniał dłużej niż lat 10 przed 1 stycznia 1923 r., jest nie to, by żadna ze składowych części tego zakładu nie uległa w tym okresie zmianie bądź odbudowie, lecz to, by nie zostały wprowadzone istotne zmiany urządzeń wodnych.

35) 6339/32—11.I.1935. art. 253 ust. (1).

Z postanowień art. 253 ust. (1) ustawy wodnej wynika, że określone w tym przepisie prawa użytkowania wody płynącej nie podlegają przewidzianemu w tym przepisie wygaśnięciu wskutek niezgłoszenia ich do wpisu do księgi wodnej, jeżeli są wpisane do księgi hipotecznej (gruntowej). Ten zaś warunek może być, jak to z natury rzeczy wynika, uważany za spełniony tylko w tym razie, gdy prawo użytkowania wody jest we wpisie hipotecznym formalnie, a tem samem wyraźnie wymienione.

36) 11473/32—9.V.1935 art. 253 ust. (1).

Przewidziane w art. 253 ust. (1) ustawy wodnej wygaśnięcie praw wodnych, nie zgłoszonych w terminie do wpisu w księdze wodnej, nie jest uzależnione od spełnienia przez władzę nałożonego na nią w ust. (2) wymienionego artykułu obowiązku ostrzeżenia o terminie wygaśnięcia.

37) S. N. III. 2. C. 429/31—27.III.1932. art. 254.

Ustawa wodna nie normuje prawa łowienia ryb, lecz ma za przedmiot sposób używania wód. To też w art. 254, gdzie mowa jest o wykonywaniu rybołówstwa, chodzi tylko o wykonywanie tego prawa ze stanowiska używania wód, a nie o uregulowanie prawa rybołówstwa jako takiego. (Z. O. S. N. III 1932. Nr. 36).

38) 409/34—23.III.1936. art. 254a ust. (2).

Celem dochodzeń, przewidzianych w ust. (2) art. 254a ustawy wodnej, w wypadkach, gdy chodzi o uprawnienia oparte na art. 252 ust. (2), jest ustalenie stanu faktycznego odnośnych urządzeń wodnych, jaki istniał przy wejściu w życie ustawy wodnej t. j. w dniu 27.XI. 1922 r. i tylko z tego ustalenia może władza wysnuwać wnioski prawne co do istnienia prawa wodnego i jego rozmiaru. Jeżeli więc z tego stanu faktycznego wynikają pewne ograniczenia prawa wodnego, to władza wodna winna

oczywiście wziąć je pod uwagę, do nakładania jednak warunków i ograniczeń nie wynikających z tego stanu faktycznego, władza na podstawie art. 254a nie jest uprawniona. Nie przesądza się przytem kwestji, czy i o ile władza wodna nie jest uprawniona do nakładania warunków i ograniczeń tej ostatniej kategorji na innej podstawie prawnej, w tym jednak wypadku władza ta obowiązana jest wskazać w orzeczeniu przepisy prawne, na których tego rodzaju warunki i ograniczenia prawa wodnego opiera.

Ustalenia co do istnienia i rozmiarów prawa wodnego — a więc także co do ilości wody, przysługującej na cele zakładu wodnego, opierać się winny na stanie faktycznym, jaki istniał w chwili wejścia w życie ustawy wodnej.

Warszawskie Zakłady Graficzne, Wilcza 60, Tel. 8-93-47.